

3

PILOTNÍ VÝCVIK

S DISTINKCEMI PORUČÍKA A NOVÝMI NABLÝSKANÝMI PILOTNÍMI KŘIDELKY jsem se připojil k dalším sedmi spolužákům z West Pointu, s rozkazy nastoupit k výcviku na P-38 Lightning na arizonské Williamsově základně. Naše skupinka se skládala z přehlídky nejrůznějších osobností. Byli jsme všichni správně mladí muži, ale lišili jsme se jeden od druhého, jak jen to u takového počtu lidí bylo možné.

Al Tucker, Lou Nesselbush, Charlie Waller, Hank Rosness, Buck Coursey, Don McClure a Bob Orr prošli stíhacím výcvikem se mnou a každý z nich sehrál svou roli při názorné demonstraci, jak se jednotlivé typy osobností dokážou vyrovnat se stresovými situacemi způsobenými válkou. Netvrdím, že jsem si jejich vliv uvědomoval už tehdy, protože život představoval až příliš velkou výzvu a legraci a byl také až příliš vzrušující a bezprostřední na jakoukoli podobnou reflexi. Lekce, které jsem se naučil, se vstřebávaly pomalu a často mi docházely až o celou řadu let později. Ti z nás, kdo přežili, se v mnoha ohledech stávali moudřejšími a zralejšími, aniž by si to sami uvědomovali.

Všichni jsme se stali příslušníky 479. stíhací skupiny a odešli do války společně. Jeden z nás zahynul, dva se dostali do zajetí, další téměř dolétal svůj operační turnus, ale pak v tichosti zmizel, dva skončili a odjeli domů a zbývající člen naší skupiny si odbyl dva turnusy, ve dvaadvaceti se stal majorem a nakonec i velitelem 434. stíhací letky. Ano, byl jsem to já.

Jízda vlakem, kterým jsme vyrazili do arizonského Chandleru, byla dlouhá a rozpálená, s vagóny plnými cestujícími. Měli jsme schůzku

s budoucností a její součástí byla i zuřící světová válka. Měli jsme pocit, že jsme na správném místě. V Chandleru nás naložil nákladák a po dvacetiminutovém přejezdu na letiště na „Willie“ jsme se zapsali a dostali dlouhý seznam kancelářů, které máme navštívit. Poddůstojník konající službu nám předal ubytovací lístky společně s rozkazy hlásit se následujícího rána u naší výcvikové jednotky. Zbývající část dne jsme strávili blouděním po rozlehlé základně a hledáním zhruba tuctu důležitých lidí, kteří se tvářili dosti znuděně, zatímco my podepisovali dokument za dokumentem a poslouchali instruktáže o tom, jak se máme chovat po zbytek našich životů. Zmíněné brífinky byly strukturované tak, abychom se cítili jako ty nejpodřadnější bytosti, jaké kdy Bůh stvořil, stojící na nejnižším hodnostním stupni a podřízené všem ostatním.

Z omylu našeho domnělého vysokého statusu nově povýšených poručíků nás rychle vyvedli, ale po zkušenosti z kasáren bažantů na Pointu bylo tohle jako nic. Vlastně nás to dost rozveselilo a vzpružilo! Ráno následujícího dne se dostavila další dávka téže léčby přebujelého sebevědomí a až později jsme se dozvěděli, že šlo o zvláštní postup, který byl reakcí na poněkud rozjívený přístup, jež po svém příjezdu na výcvikovou základnu projevovali naši předchůdci z absolventského ročníku 1943. Lekce, kterou jsem se tehdy naučil, zněla: Neprozrazuj svůj status absolventa West Pointu, pokud se tomu můžeš vyhnout. Dříve než oznámíš svou důležitost, měj něco, nač bys mohl být hrdý.

Na P-38 jsme si v rámci výcviku měli ještě chvíli počkat. Nejprve jsme museli létat s AT-9, dvoumotorovými letouny s pochybnými letovými vlastnostmi. Smyslem uvedeného bylo nováčky seznámit s nároky letu v kokpitu dvoumotorového letadla dříve, než se setkají s P-38. Něco jako jezdit na bicyklu s přídatnými koly, než vás pustí ze řetězu ve vysoce výkonném stroji. Tato fáze našťěstí rychle skončila a zakrátko nastal náš velký den. S P-38 jsme ale neletěli – šlo o ptáka pojmenovaného P-322. Třebaže oba stroje vypadaly stejně, bylo mezi nimi několik zásadních odlišností. Jednou z nich bylo i to, že vrtule P-322 měly stejný smysl otáčení, na rozdíl od protiběžného chodu motorů na P-38. To způsobovalo přetáčení letounu, se kterým jsme si v lightningu nemuseli lámat hlavu. Kromě toho měl také ruční ovládání klapky oleje a chladicí kapaliny. Proto jste létali s jedním okem na ukazatelích teploty a posouváním páček dopředu a zase zpátky neustále upravovali nastavení pro každou fázi letu a snažili se udržet hodnoty

v bezpečném rozpětí. P-322 chyběla i turbodmychadla, jimž byly vybaveny „osmatřicítky“, a jeho výkony ve větších výškách byly přímo žalostné. Tyto konkrétní letouny byly původně postavené pro Brity, kteří je moudře odmítli převzít. P-322 byl podle obecně přijímaného názoru mnohem nebezpečnějším letounem než lightning, přinejmenším pro pilota. Výcvik byl naplánovaný a připravený a my si rychle zvykli, jak to při něm chodí.

Jednou pozdě odpoledne, když jsem se vrátil zpátky na svůj pokoj, jsem na dveřích našel přišpendlený vzkaz. Měl jsem se okamžitě hlásit u administrativního pobočníka velitele základny. Lámal jsem si hlavu nad tím, čím jsem si zasloužil takovou individuální pozornost. Pobočník byl mrzoutský nadporučík, kterému jsem uhlazeně zasalutoval. Muselo mu táhnout na čtyřicet, ale v mých očích vypadal jako Metuzalém.

Změřil si mě přísným pohledem, v němž jsem však odhalil také náznak humoru. Několik vteřin se mi upřeně díval do očí, až nakonec pronesl: „Poručíku Oldsi, v budově naproti přes ulici je dáma, která jeví opravdu velký zájem o to se s vámi setkat. Projděte těmi dvoukřídlými dveřmi a zahněte doprava, kde na vás čeká u čtvrtého stolu po pravé straně. Myslíte, že to zvládnete?“

Zasalutoval jsem a odešel. Co to, ksakru, mělo všechno znamenat? Když jsem vycházel ven z pobočnickovy kanceláře, zaslechl jsem jeho potlačované vyprsknutí.

Ženu jsem našel bez větších obtíží a představil se. Nebyla vůbec tak nevlídná, jak jsem očekával. Usmála se na mě a zeptala se: „Poručíku, máte dostatek svých vlastních příjmů?“

Byla to podivná otázka. Přemýšlel jsem, kam tím asi míří, a ujistil ji, že zámožný nejsem ani v nejmenším. V té chvíli začala se svou strohou přednáškou. „Poručíku, ať už chcete, nebo ne, a bez ohledu na to, jestli si to zasloužíte, vám Strýček Sam chce platit za to, že sloužíte v jeho Armádním leteckém sboru. Dokonce to bude dělat každý po sobě následující měsíc. Vy pak musíte udělat jen to, že se prvního dne v daném měsíci dostavíte do mzdové kanceláře základny, podepíšete svou výplatní pásku a vyberete si, na co budete mít za vaši vynikající službu nárok. Zdá se, že dosud jste si této maličkosti ještě nepovšiml.“

Bylo nabíledni, že si ze mě na můj účet lehce utahuje. Zrudl jsem.

Potom dodala: „Dáváme vám nejen váš základní plat poručíka. Kromě toho dostáváte i příplatek za létání plus případné cestovné, a dokonce se

čas od času stanete příjemcem něčeho, čemu říkáme diety. Obyčejně se to všechno sečte dohromady a umožňuje vám to platit účty ve vašem důstojnickém klubu, nakupovat věci v místním obchodě, najíst se a pokrýt veškeré výdaje, které se poručíkům, jak se zdá, každý den připletou do cesty. Když se podíváte chodbou, vidíte toho seržanta, co sedí támhle ve své kleci? Ten má spoustu peněz a hoří nedočkavostí, aby se s vámi o část z nich podělil. A on, nebo někdo jemu podobný, udělá tutéž věc každý měsíc, kdy na sobě budete mít tuhle uniformu. Teď už jděte a ráda jsem vás potkala.“

Zatraceně! Na West Pointu mi nikdo o něčem takovém nic neřekl. Co jiného mi ještě uteklo?

Seržant odpočítal víc peněz, než kolik jsem jich za celý svůj život kdy měl, a vyprávěl mi, jakým obtížím musela celá mzdová kancelář čelit, když se pokoušela najít chybějícího poručíka. Ve chvíli, kdy jsem odcházel, samozřejmě s trapným výrazem ve tváři, dodal: „Podruhé už nás nezanedbávejte, poručíku. Příště už bychom vás nemuseli najít.“ Byla to ta nejprůmočařejší a nejpoučnější lekce mé dosavadní krátké kariéry a já byl vděčný lidem na základně za to, že mě naučili finanční základy vojenského života. Za létání jsem měl dostávat zaplacení!

Zanedlouho dolehla na naši osmičlennou skupinu realita naší současné práce. Bob Orr letěl sólový let, zřítel se a zahynul. Vůbec jsme netušili, jak se to mohlo stát. Omráčilo nás to, ale taková byla realita pilotova života. V důsledku havárií, k nimž docházelo v průběhu výcviku, jsme na Pointu ztratili pět spolužáků ještě před absolvováním, a to, že jsme nosili křídélka, neznamenalo, že se něco takového nepříhodu i teď. Musel jsem se naučit, jak se s tím vyrovnat. Bylo mi líto, že jsem přišel o dobrého kamaráda a kolegu z letky, ale zároveň jsem byl rád, že jsem v troskách letounu neskončil já sám.*

Naše sebevědomí stoupalo dál i navzdory nehodám a často jsme se pouštěli do vzájemných leteckých soubojů. Nebylo to úplně proti předpisům, ale nedalo se přehlédnout, když dva z nás zaskočili přepadem z výšky

---

* V americkém letectvu se pro smrt v troskách zříceného letounu vžila fráze „buy the farm“ (doslova „koupit farmu“). Její původ je nejasný, zřejmě však odkazuje buďto k penězům, které vláda vyplácela majitelům zničené nemovitosti, nebo příspěvku, jež obdržela rodina padlého vojáka (pozn. překladatele).

zatoulaný P-322, z něhož se vyklubal stroj velitele letky. Odpoledne téhož dne se naše sedmička postavila do řady před stolem navýsost rozlíceného majora. Dostalo se nám přímo královského „seřvání“ a uvažovali jsme o tom, jestli to znamená konec našich počínajících kariér. Major nakonec prohlásil, že ví, že „útok ze zálohy“ provedl jeden z nás, a zeptal se, kdo to byl. Poté co jsme já a Al Tucker udělali krok vpřed a doznali se, byl jako omráčený. Vůbec nevěděl, co na to říci. Hádám, že o kodexu cti nikdy předtím neslyšel. My jsme se ale naučili, že důstojníci nelžou, nepodvádí ani nekradou a že netolerují ty, kdo tak činí. Jednoduše jsme udělali to, k čemu nás předtím formovali. Major trochu prskal a myslím, že nás napomenul, abychom už nic takového nedělali. Nikdy jsem si nebyl jistý, jestli tím myslel letecké souboje, nebo přepady jeho letadla. Nebylo to nijak podstatné.

Naším dalším krokem byl střelecký výcvik v texaské Matagordě, kam jsme se nahlásili na konci července. Zůstat jsme měli celý měsíc. Základna se nacházela na kose vystupující do Mexického zálivu jižně od města Victorie. Definici pekelné díry tak docela splňovat nemohla, protože všechny místní díry se nacházely pod vodou. Dusné a vlhké peklo. Byli jsme tu kvůli nácviku letecké střelby a na ničem jiném nezáleželo. Ani na vedru jako v troubě, ještěrkách, písečných bouřích, mizerném jídle, které nám servírovali, nebo na páchnoucí, nepitelné vodě, kterou jsme měli používat. Ten, kdo na základně vlastnil licenci k prodeji coca-coly, musel vydělat celé jmění. Když několik lidí v důsledku špatné vody onemocnělo, sáhli jsme po limonádě dokonce i při čištění zubů a holení.

Během této fáze výcviku se zde sešla velká část absolventského ročníku 1943, přidělená na nejrůznější typy stíhacích letadel, a kromě skvělého létání jsme si užili i úžasné chvíle strávené pohromadě. Létali jsme na AT-6 Texan, které nesly kulomet ráže 7,62 mm, střílející vpřed okruhem vrtule – stejně jako stroje, na nichž v 1. světové válce létali naši hrdinové Elliot White Springs a Eddie Rickenbacker. Nikoho, zdá se, nezajímalo, že ti z nás, které převeleli na P-38, nikdy předtím na AT-6 neletěli. *Žádný strach*, říkali jsme si, *jen s tím prostě leť*. Všechny letouny byly vybavené také šestnáctimilimetrovou filmovou kamerou, která zaznamenávala každý z útočných průletů kolem vlečného terče. Záběry z našich leteckých střelieb nás naučili vyhodnocovat, a jak dny ubíhaly dál, většina z nás se rychle zlepšovala. Pro dosažení úspěchu nebylo naprosto nezbytné porozumět

vlivu přítomných fyzikálních i matematických zákonitostí. Zamíření na cíl nepodléhalo jen zákonům fyziky, ale byla k němu zapotřebí také trocha štěstí, střeleckého umění a dost možná i jistý vrozený talent. V úvahu jste samozřejmě museli brát i vaši rychlost, rychlost vašeho cíle, vzájemný kurz nebo působící přetížení. Celkový souhrn všech zúčastněných faktorů jsem dokázal úspěšně aplikovat a začal jsem být dost dobrý v děláním děr do vlečného rukávu.

Z Willie poslali třídu P-38 na ústředí 4. letecké armády v San Franciscu, kde měla očekávat další rozkazy. Potom nás odveleli do Los Angeles. Přemýšlel jsem, proč nás nejprve odeslali do San Francisca a až teprve potom do Los Angeles, místo aby nás převeleli přímo do místa určení, ale jak vůbec mohl nějaký obyčejný poručík proniknout k podstatě mystéria armády? Los Angeles se ukázalo být jen další zastávkou na cestě, protože na konečnou výcvikovou základnu nás dovedly až nové rozkazy.

Poslední etapou uvedené okružní cesty se stala jízda vlakem, která skončila v Cajonském průsmyku, východně od Los Angeles. Za soumraku jsme vystoupili z vagónu a našli si místo ke spaní v zapadlém pouštním městečku zvaném Barstow. Za svítání jsme pak nastoupili do dalšího vlaku, který zamířil zpátky na severozápad tou nejpustší krajinou, jakou jsem do té doby viděl. Kolem byly jen skály a slané pánve, jejichž monotónní ráz narušovalo pár kaktusů a juk. Uprostřed odpoledne vlak se skřípěním brzd zastavil a průvodčí nám sdělil, že jsme na místě. Vylezli jsme ven se svými vojenskými zavazadly a zůstali stát na nástupišti přiléhajícím k opuštěné, počasím ošlehané budově, jež měla být údajně vlakovým nádražím.* Vypadala, jako by ji předchodích čtyřicet let nikdo nepoužíval. V okolí bylo vidět pouze písek a skály. Jediným dalším živým tvorem mohl být maximálně nějaký nešťastný zajíc nebo chřestýš. Podél úzké prašné cesty se směrem k jihu táhla řada telefonních sloupů s jediným kabelem, přičemž cesta i sloupy mizely za vrškem ležícím zhruba jeden a půl kilometru jižně od nás. Podívali jsme se jeden na druhého a někdo prohodil: „Do prdele.“ Naši současnou situaci to vystihovalo celkem přesně.

---

* Autor má na mysli ikonická cestovní zavazadla amerických letců, označovaná jako „B-4“ (pozn. překladatele).

Zatímco vlak odjížděl, vešel jsem do opuštěné stanice a našel telefon zavěšený na zdi. Ještě že neměl po straně klikku! Zvedl jsem sluchátko. Na druhém konci se neozval operátor, ale jakýsi hlas, který se otázel, kolik nás tam je. Řekl jsem mu, že sedm, načež hlas odpověděl, abychom počkali, že si pro nás dříve či později přijede nákladní auto. Každý jsme si našli nějaký ten stín, usadili jsme se a čekali. Asi za hodinu se pak přes vyvýšeninu opravdu přehoupl nákladák, za nímž se zvedal oblak prachu.

Desátník za jeho volantem nás se smíchem pozdravil a pronesl: „Vítejte na základně Muroc, zelené oáze a zahrádce uprostřed Mohavské pouště. Vylezte na palubu, vy klikaři, a já vás odvezu do vašeho očištění!“ Potom jsme rychle vyrazili po prašné cestě, nadskakující nahoru a dolů, až nám chrastily kosti v těle.

O vyschlém jezeře Muroc jsem už slyšel, protože otec se na konci 30. let zapojil do stavby místního cvičného cíle pro bombardéry, který byl stále na svém místě. S přihlédnutím k tehdejší přetrvávající rivalitě mezi letectvem a admirály hladinového loďstva mě vůbec nepřekvapilo, když se z něj vyklubala rozměrná dřevěná replika bitevní lodi.

Na základně Muroc jsme prošli obvyklou registrací, přidělili nás k jedné z letek a sdělili nám, kudy se dostaneme k našim ubikacím. Ubikacím? Nebyly ničím víc než jen dehtovým papírem přibitým na konstrukci stanu sloužícího k ubytování jednoho družstva, ale přeci jen to byl domov. Vem to čert, hlavní bylo přece létání! Navíc jsme tu neměli zůstat natrvalo – jen tak dlouho, dokud nedokončíme stávající fázi výcviku. O něco později jsem přemýšlel o instruktorech na Murocu, kteří zde byli nastálo, a při porovnávání jejich situace s naší jsem pocítil osten viny. Mnozí z nich už za sebou měli jeden operační turnus a muselo pro ně být obrovským zklamáním, když je přidělili na tak vzdálenou a odlehlou základnu jen proto, aby zde cvičili partu nezkušených poručíků.

Létání a výuka v učebnách. Pak více výuky v učebnách, létání a proměnu zase létání. P-38 byly fantastické. Naše dny vyplňoval údiv nad těmito letouny, třebaže velká část z nich byly zprohýbané a potlučené exempláře, pro něž se nehodil ani jinak distingovaný status strojů s „válečným opotřebením“ (*war wearies*). Byly tu verze D a E, ba dokonce i několik strojů starší verze C. Každý z nich byl jedinečný, s přístroji rozmístěnými pokaždé jinak, s plynovými pákami a regulací palivové směsi a otáček přeházenými na ovládacím bloku z jedné strany na druhou a s kokpitem plným spínačů.

Ty byly doplněné popiskami naznačujícími ohromující, až matoucí škálu nej-různějších funkcí, které pro nás většinou zůstávaly tajemstvím, a mám jisté podezření, že s našimi instruktory to bylo stejné, protože se o nich sami jen zřídka zmiňovali. Rozdíly, které mezi nimi panovaly, však někdy mohly nahánět celkem slušnou hrůzu. Při startu jste se upřeně dívali dopředu, hmátli vedle sebe, abyste ubrali plyn a snížili otáčky, a najednou jste si uvědomili, že stahujete páčky palivové směsi, což samozřejmě mohlo způsobit zhasnutí motorů, pokud jste je nechtěně posunuli příliš daleko. Ještě že klapky chlazení oleje a chladicí směsi byly na těchto stíhacích letounech automatické, a proto stačil jen příležitostný letmý pohled, kterým se člověk ujistil, že fungují.

Nehody byly běžnou záležitostí. Jednoho rána jsme byli před našimi ubikacemi a hráli „divoký“ volejbal, když se nám nad hlavami začala točit na přistání dvojice P-38. Hra se jako obvykle přerušila, protože všichni piloti měli ve zvyku v duchu kritizovat techniku svých ostatních kolegů. Netušili jsme, co byli zač, ale druhý z nich se po náklonu začal přetáčet a nepřestal, dokud ve vzdálenosti necelých sto padesáti metrů nenarazil do země. Po odehraném zápase jsem si odbyl svůj předepsaný let a připojil se k několika dalším lidem, abychom se nákladním autem svezli na druhou stranu základny a dali si oběd. Silnice protínala západní konec vzletové a přistávací dráhy, kde jsme museli zastavit. Právě totiž startovala dvě letadla. Jedno z nich se ale do vzduchu vůbec nedostalo. S kouřícími brzdami se nám prohnalo přímo před nosem a vyrazilo do pouště, kde se mu zhroutil přídový podvozek. Pilot vylezl ven, obrátil se a zamával na nás, že je v pořádku. Netušili jsme, že jsme neviděli zdaleka všechno. Cestou zpátky z oběda jsme na témže konci ranveje narazili na další dva P-38 nosem vzhůru. To zatím podle našich počtů dělalo celkem čtyři havárie. Při prvním odpoledním letu došlo hlášení o dvou nouzových opuštěních stroje a krátce poté se někdo pokusil o přistání jen s jedním motorem a zpackal to. Odrazil se od východního konce dráhy a zamířil směrem na vyschlé dno jezera. Tam se zastavil, když se mu zhroutil podvozek. Povídalo se, že ho zatáhl schválně, protože se mu nechtělo plahočit pěšky zpátky ke své letce. Hledat v podobných situacích nějaký humor bylo určitým druhem morbidní zábavy.

S blížícím se pozdním odpolednem se dva z žáků srazili ve vzduchu. Ani jeden nepřežil. Další lety se až do konce dne zrušily. Kdo mohl dávat vinu instruktorem? Devět nehod za jediný den se na vyšších místech dalo vysvětlit jen těžko.

Zbývající dny našeho výcviku se nesly ve znamení směsice frustrace a radosti: frustrace, protože se nám nedařilo získat umístěnku k bojovým jednotkám; radosti, protože jsme mohli létat až do sytosti. Každých pár týdnů nás přesunuli na jinou základnu. Štáb si asi nebyl úplně jistý, co má s touhle malou skupinkou vzácných absolventů West Pointu vlastně dělat. Nakonec nám někdo oznámil, že v Pentagonu nařídili, že do zámoří se dostaneme jen jako velitelé rojů. To sotva! Potom jsme zase zaslechli, že na štábu 4. letecké armády rozhodli, že budoucí velitelé rojů právě sestavovaných jednotek mohou pocházet výhradně z řad dobrovolníků, kteří už předtím prošli operačním turnusem. Co dělat? Pokračovat v létání, samozřejmě. Získat tolik času, kolik jsme si pro sebe mohli vyžebrot, vypůjčit nebo ukrást.

Z Murocu jsme odjeli do Salinas u zálivu Monterey, kde jsme se rozdělili. Ala Tuckera a mě poslali na místo nazvané polní letiště Lomita. Létání bylo pořád skvělé. Zjistili jsme, že poušť ležící na západ od pohoří San Gabriel je úžasným místem pro lety v malé výšce, a v daném ohledu jsme začali být celkem dobří.

Naší další zastávkou byla plocha přímo uprostřed města Glendale. Proboha! Z nějakého neznámého důvodu ho celé pokryli kamufláží a jeho dráha vypadala ze vzduchu jako pokračování jedné z městských ulic. To se zpočátku ukázalo jako nemalý problém, avšak jakmile jsme určili polohu budovy stojící hned naproti letišti, v níž se nacházel náš oblíbený bar, srovnat se na přistání bylo rázem jednoduché.

V Glendale teď bylo také pár pilotů z Murocu a my se s nimi dali dohromady při několika večerních výjezdech vstříc oslnivým světlům Hollywood Boulevard. Jako poručíkům nám podle našeho zjištění peníze docházely někdy uprostřed měsíce, a tak jsme soustředili své zdroje a určili jednoho z naší skupiny, který měl u sebe hotovost a platil účty. Uvedené opatření nám každý měsíc obvykle zajistilo dostatek hotových peněz na další jeden týden. Pak jsme zjistili, že se v každém baru můžeme vždy spolehnout na nějakého staršího chlapíka, který nám chtěl vyprávět, jak je až příliš starý na to, aby oblékl uniformu, ale odbyl si své za 1. světové války. Poslouchali jsme ho, dokud nám platil pití. Nepamatuji se, že by ve mně tyto večery někdy vzbudily pocit viny. Naopak, byly přímo nádherné. Měli jsme možnost vyslechnout si pár skvělých příběhů z války a některé z nich byly dost možná i pravdivé.

V prosinci jsme se všichni dočkali povýšení na nadporučíky, s čímž souvisel také nárůst platu. Ten jsme přijali s povděkem, zároveň jsem se však obával, aby náš povznesený stav dále nezkomplikoval případný odchod do boje.

Všechno bylo skvělé až do dne, kdy si Ala Tuckera a mě zavolali do operační místnosti, kde na nás začal ječet velitel sestavy.

„Oldsi, vy a Tucker jste dolétali!“

Přišlo to jako blesk z čistého nebe. Dolétali jsme. Už žádné létání. Ale proč, proboha?

Velitel pokračoval ve svém běsnění. „Na 4. letecké armádě zjistili, že vodíte roje, učíte záložní piloty a plýtváte drahocenným časem na P-38, který má tahle letka přidělený k výcviku. Nemůžete létat dokonce už ani na BT-13, protože ty dva krámy včera spadly do jezera Arrowhead, takže ani jeden z vás si nesedne už ani do nich. Žádné létání. Vůbec nic.“

„Ale pane...“

„Žádné *ale*,“ zařval. „Tohle je rozkaz!“

A tak jsme tu stáli, po téměř osmi dlouhých měsících z West Pointu, po čase stráveném na Willie kvůli přeškolení na P-38, po texaské Mata-gordě, kde jsme nacvičovali střelbu, po kalifornském Murocu a výcviku pro záložní piloty, po Lomitě a dalším výcviku, po Salinas, kde jsme dělali totéž, po Glendale s jeho Grand Central s navazující porcí téhož, až po Ontario, kde následovalo to samé. Skončili jsme se střelbami, prošli jsme všemi fázemi bojového výcviku (a to několikrát) a teď jsme trčeli tady, mezi vinicemi Ontaria, v beznadějně situaci způsobené konfliktem směrnic pocházejících ze dvou různých úrovní velení. A přitom to jediné, co jsme chtěli, bylo odejít do války. Bylo naše rozhodnutí tak špatné? Nebo nás kancelářské kádry za svými psacími stoly považovaly za nezpůsobilé, protože jsme se dožadovali odchodu? Pentagon nařídil, že propříště se už žádný z drahocenných absolventů West Pointu nevydá do války, pokud v záložní jednotce neobsadí post velitele roje. Tak nám to alespoň řekli. 4. letecká armáda v San Franciscu, pod jejíž přímé velení spadaly jednotky v Kalifornii, potom zavedla pravidlo, že všechny funkce velitelů rojů mají být v budoucnu obsazeny pouze dobrovolníky, kteří už završili bojový turnus na P-38 někde v zámoří. Svou Hlavu XXII jsem si tak prožíval celé desítky let předtím, než o ní napsal Joseph Heller.

Po těchto strašných zprávách jsme se s Tuckem podívali jeden na druhého se vztekem v obličeji a zoufalstvím v srdci. Dělali jsme, co jsme mohli. O náš zdejší pobyt jsme se nikoho neprosili. Tuck byl prvotřídní pilot a ani já nebyl vůbec špatný. V simulovaných leteckých soubojích jsme pravidelně zametali s našimi instruktory, kteří byli všichni bojovými veterány. V sevržené formaci jsme létali mnohem lépe a drželi jsme ji bez ohledu na to, oč se proti nám piloti-instruktoři pokoušeli. Lépe než oni jsme chápali a uplatňovali i bojovou formaci a taktiku, kterou nás učili (stejně jako je). Ti samí instruktoři byli také lidmi, kteří nás dávali do rozpisu jako velitele rojů, za něž byli sami zodpovědní. Dělali jsme to rádi, zatímco někteří z nich se od doby, kdy jsme s Tuckem převzali výcvik, nakonec neobjevili v práci pěkných pár dní za sebou.

Co teď? Cítil jsem, jak se mi obrací žaludek, a s obličejem celým rozpaleným jsem potlačoval slzy vzteku a frustrace, sbírající se pod povrchem. Věděl jsem, že na rozhovor s velitelem nemám náladu a nejsem ani ve stavu, kdy bych to chtěl udělat, ale zatraceně! Cožpak na tom, k čertu, záleželo? Rozhodnutý něco podniknout jsem odkráčel chodbou k jeho otevřeným dveřím, vstoupil dovnitř a zasalutoval.

Major vzhlédl od svého stolu s chladným výrazem ve tváři. „Co chcete, Oldsi?“

Upřel jsem pohled na místo nad jeho hlavou a téměř vykřikl: „Pane, chci si vzít dovolenku.“

„Cože?“ Jeho hlas dostal hrozivý tón – takový, jaký velící důstojník letky používal, když nastaly nepříjemné chvíle. „Kam si myslíte, že pojedete? Nevíte, že právě probíhá válka?“

„Pane, mám v úmyslu jet do Washingtonu.“

„A co si myslíte, že tam budete dělat?“

„Pane, chci navštívit generála Arnolda. Je to přítel mého otce. Ten vyslechne –“

„Žádost se zamítá.“ Major obrátil svůj pohled zpět k psacímu stolu, a to bylo vše.

Udělal jsem čelem vzad, vrátil se zpátky chodbou a na operačním našel Tucka. Když jsem mu vypověděl svůj smutný příběh, jeho tvář dostala ještě pochmurnější výraz.

„Tak prostě pojedeme,“ prohlásil.

„A kam?“ zeptal jsem se, zatímco jsme zamířili k jeho starému vozu.

„Do Los Angeles, na velitelství stíhacího křídla,“ zněla Tuckova odpověď.

Přemýšlel jsem, co tam asi zmůžeme, ale věděl jsem, že něco zkusit musíme. A tak jsem nastoupil a vyrazili jsme.

Velitelství křídla se nacházelo v centru Los Angeles ve staré zrekvirované hotelové budově. Znal jsem to tam celkem dobře. Před několika málo měsíci mě nachtali při nízkém průletu a v generálově kanceláři jsem dostal svůj první oficiální trest. Zdálo se, že ve svém optimistickém přesvědčení, že záložní piloty, kteří se proviní do očí bijícími prohřešky proti leteckým předpisům, pošlou bezodkladně do války, jsem se poněkud zmýlil. Slyšel jsem vyprávět příběh o chlapíkovi, který provedl přemet kolem mostu Golden Bridge, a následně ho odexpedovali do jižního Pacifiku. Měl to být Dick Bong, který sklízel jedno vítězství za druhým. Vše, co jsem za své úsilí dostal já, byl pořádný „podrb“, Paragraf 104 a pokuta, o jejíž zaplacení se od té doby evidentně nikdo nestaral. V každém případě jsme s Tuckem vpochodovali do budovy a hledali někoho důležitého, až jsme skončili na personálním oddělení před pracovním stolem jakéhosi seržanta. Ten měl ve tváři přátelský výraz a vypadalo to, že je ochotný si vyslechnout celý náš strastiplný příběh.

„To mi říkáte, že vážně chcete jít do boje?“ Působil překvapeným dojmem.

„To si pište!“ odpověděli jsme současně.

Seržant se na nás na chvíli zadíval, pak zavrtěl hlavou a zeptal se: „Vy dva jste už skončili výcvik?“

„Ano, pane.“ (Nu, přeci jen *byl* o hodně starší než my.)

„Jste oba blázni, ale nebudu se vás ptát proč; stačí jen kam. Takže kam byste si, u všech čertů, páni nadporučíci, přáli odjet?“

„Do Anglie!“ zazněla naše sborová odpověď. Nevím, jak na tom byl Tuck, ale toho muže bych nejradši políbil. Naděje ve mně náhle vyšlehla jako plamen.

Seržant přešel k rozpisu zavěšenému na zdi, na okamžik před ním zůstal stát a poté se vrátil zpátky k nám. „Tak dobře. Právě teď se dáva dohromady jedna skupina se třemi letkami: z Lomity, Palmdale a Santa Rosy. Nejsou ještě na plných stavech a ani ještě nedokončili svůj výcvik, ale pojedou. Nemám dovoleno říkat kam, ale nebudete zklamaní. Jsou tam u vás ještě nějakí jiní, co jsou na tom stejně?“

„Ano, pane. Jsou.“ Vyjmenovali jsme dalších pět spolužáků, kteří v jižní Kalifornii uvízli ve stejné šlamastyce, a dobrácký seržant začal tukat do svého psacího stroje.

Mezitím co se náš zachránce pustil do práce, jsme se Tuck a já snažili působit nenuceným dojmem. Hádám, že jsme se oba strachovali, aby kolem neprošel nějaký major nebo plukovník, který by se nás zeptal, co tu u všech všudy pohledáváme, ale seržant vypadal, že něco takového ho vůbec nevzrušuje. Těch patnáct minut, které potřeboval, aby všechno sepsal, se zdály jako celá věčnost, ale když skončil, přešel k cyklostylu a zakrátko nám podal štos rozkazů vztahujících se na všech sedm absolventů West Pointu v naší jednotce. Vůbec nás nenapadlo zeptat se ostatních, jestli se chtějí přidat!

Zmíněná věc dokazuje, že pokud se chcete vyhnout úřednímu šimlovi a v téhle armádě potřebujete něco vyřešit, zajděte si za poddůstojníky.

Rozkazy byly napsané dobře. Tuck a já jsme skončili zpátky na základně Lomita nedaleko Long Beach u nově sestavené 434. letky. Ostatní z naší skupiny – Nesselbush, Coursey, Waller, Rosness a McClure – odcestovali k 435. a 436. letce. Všechny zmíněné jednotky byly součástí 479. stíhací skupiny, která měla podle plánu odjet a nacházela se v konečné fázi příprav. Kam nakonec pojedeme, nám neřekli, na tom však nezáleželo. Anglie, Středozeří nebo jižní Pacifik – bylo nám to úplně jedno, jen když půjdeme do války. Pokud jde o mne, doufal jsem v Anglii, kde byla dle mého soudu naděje na nejlepší akci.

Během krátkého období před odjezdem jsme toho ještě hodně nalétali, ale zůstávali jsme pokorní i ve chvíli, kdy nás donutili k rychlému přesunu kopcem stylu pahorek na Palos Verdes, včetně celtových stanů a polních lahví. Naši šéfové totiž trpěli náhlým návaem KPPZ (kontroly připravenosti k přesunu do zámoří; Preparation for Overseas Movement, POM), jejímž účelem bylo zjistit, zda (či nikoli) jsme my, podřadnější vojáci, obdrželi náležitou formu výcviku. My měli za to, že ano, ale netušili jsme, jak málo toho vlastně víme. Tak jako tak se na konci dubna všechny tři jednotky soustředily na základně Santa Maria, ležící severně od Santa Barbary, a to včetně štábu skupiny. Tam jsme si prošli dalším papírováním, novými inspekcemi i opakovaným zdržením, až nakonec došlo i na rozlučkový večírek naší letky, který se odehrál v jednom motorestu na venkově. Byla to zatraceně dobrá párty. Následující ráno jsme vyrazili do války.